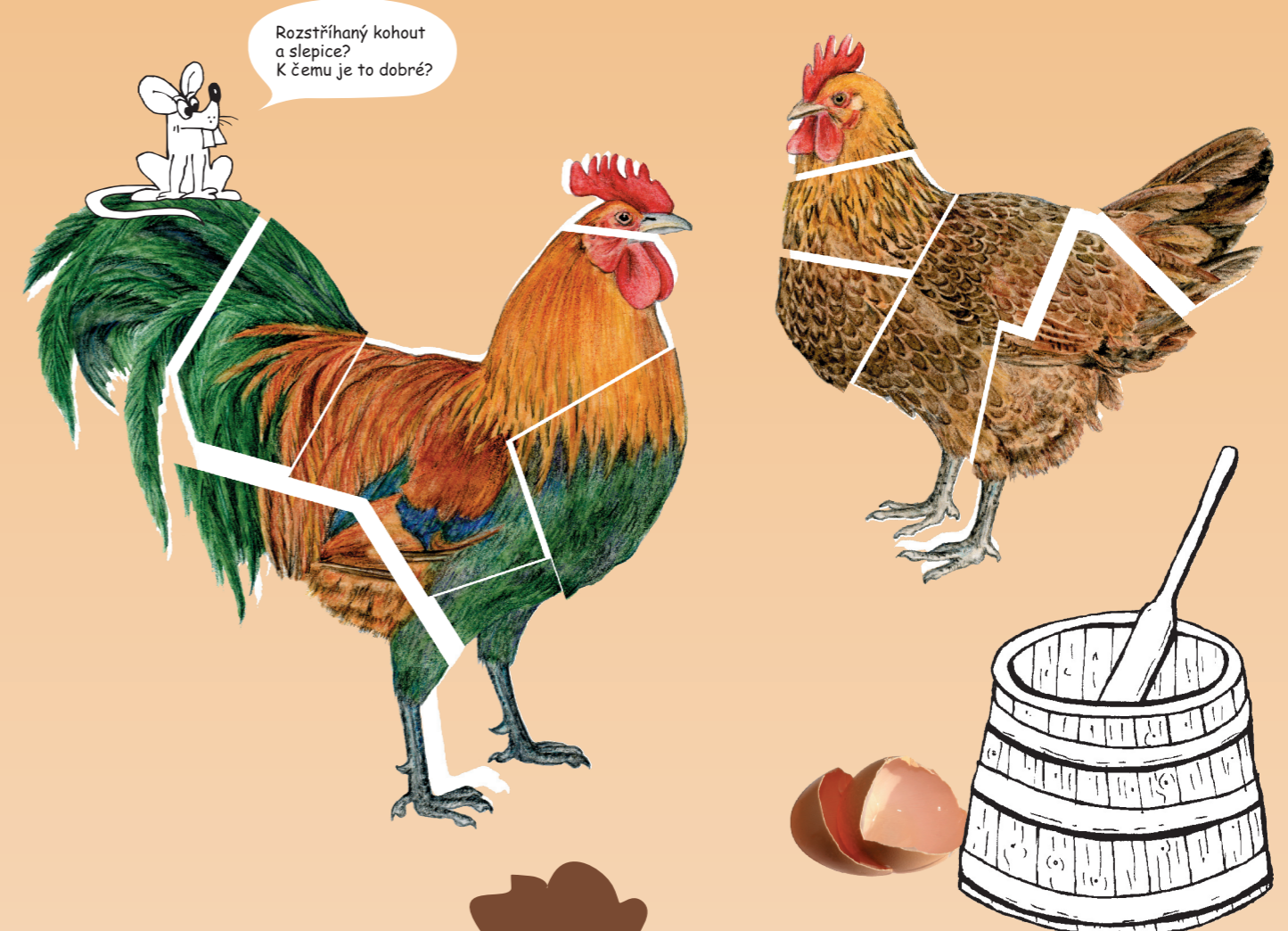

Sedláckovo čarování SPECIÁL

aneb Kouzla na statku včera i dnes

Blanka Ponížilová

Rozstříhaný kohout
a slepice?
K čemu je to dobré?

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Publikace vznikla v rámci projektu OPVK č. CZ.1.07/1.1.00/08.0030

– „Podpora průřezového tématu environmentální výchova na školách, včetně využívání moderních informačních technologií“.

Babiččin záhon květin	1
Česká národní plemena	2
Stará řemesla	4
Domino řemesel	6
Třídění zeleniny	7
Jak hospodařila bába s čertem	8
Jak kvete zelenina a ovoce?	9
Stopy na dvorku	12
Co zde vzniká?	13
Odpadky, které se dají sníst	14
Krmení žížaly	15
Ptáci v zahradě	16
Kopřiva	17
Co nám z nich vyroste?	18
Klíč ke správným odpovědím	20

Sedlákovo čarování SPECIÁL

Autor: © Blanka Ponižilová

Jazykové a metodické korektury: Aleš Máchal, Petr Laštůvka a kolektiv Rezekvítku

Tisk: Reprocentrum, a. s.

Vydal Rezekvítek, Kamenná 6, Brno 639 00

www.rezekvitek.cz

Brno 2012

1. vydání

ISBN: 978-80-86626-28-4

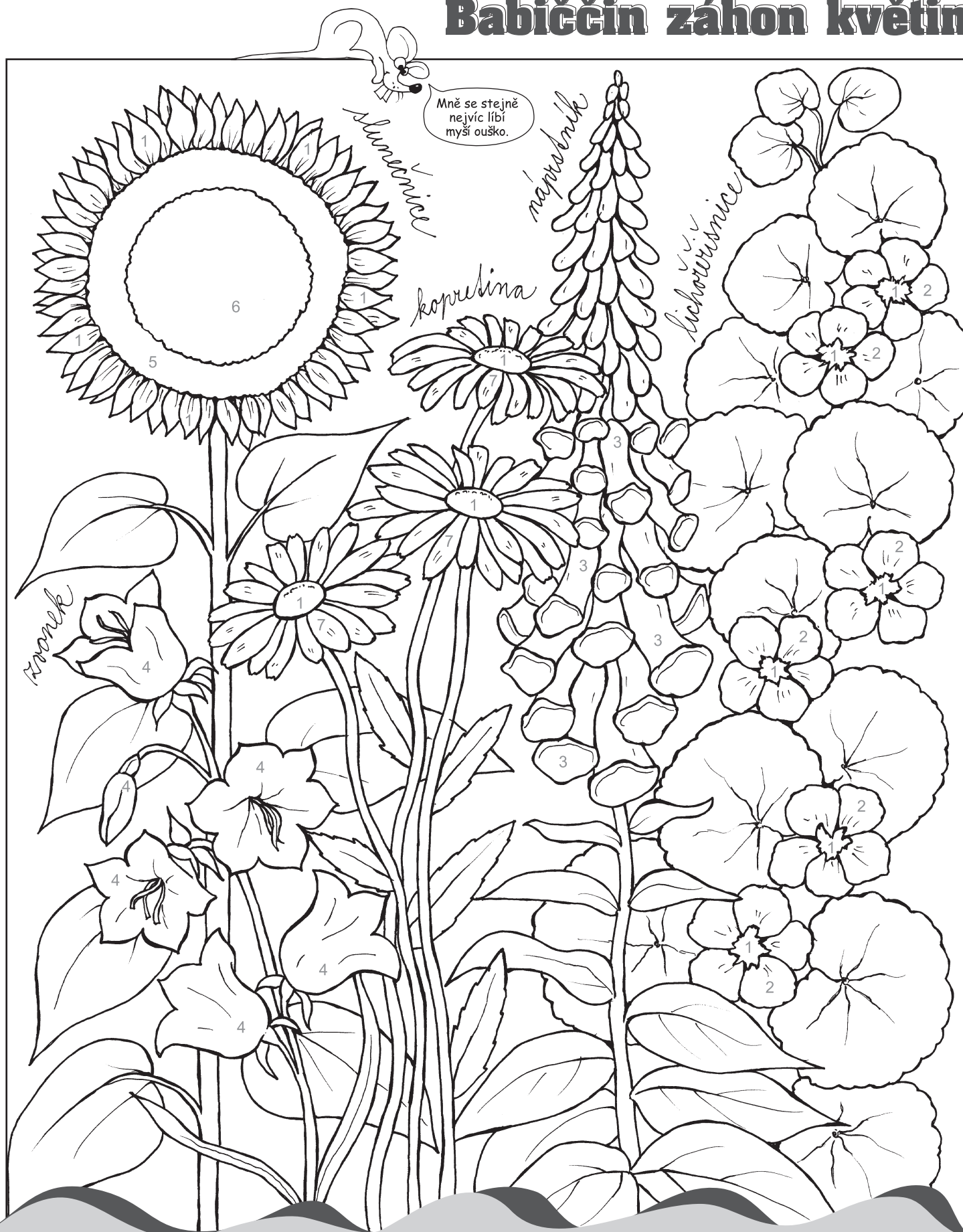

Tak ještě jeden drobný úkol na závěr. Jenom dva z těchto obrázků jsou naprosto stejné. Najdete je?

Doporučujeme také další publikace z řady „Čarování“ – Lesní čarování a Lesní mimičarování, Vodní čarování a Sedlákovo čarování. Najdete je na webových stránkách Rezekvítku.

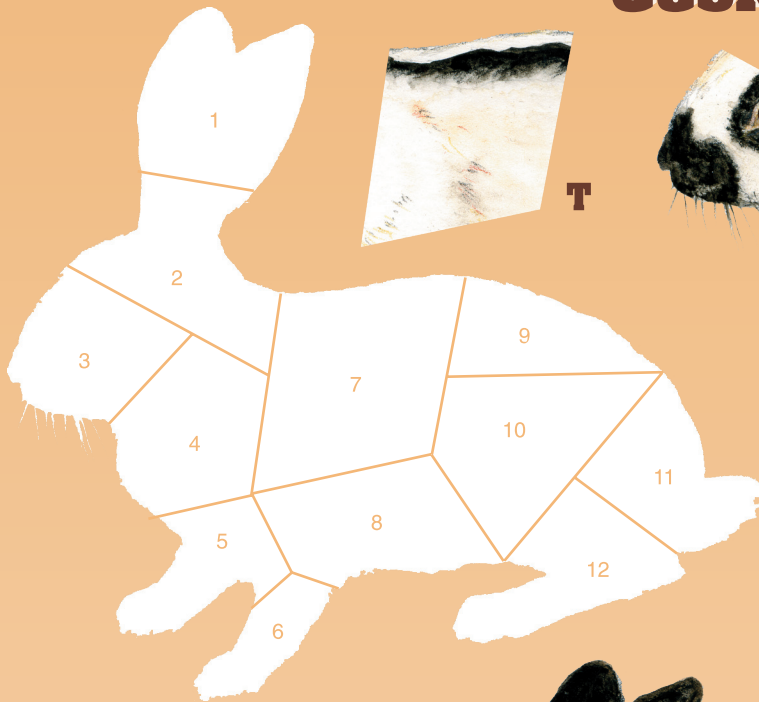
Babiččin záhon květin

V dnešní době jsou v módě krátce střižené trávníky a záhony pokryté různými kamínky či barvenou kůrou. Ve starých vesnických zahrádkách rostly pospolu osvědčené druhy květin, které se samy množily a naše prabáby je pouze v růstu usměřňovaly. Dovolte, abychom vám představili několik oblíbených květin dřívějších vesnických babiček. Květy si můžete vymalovat podle návodu:

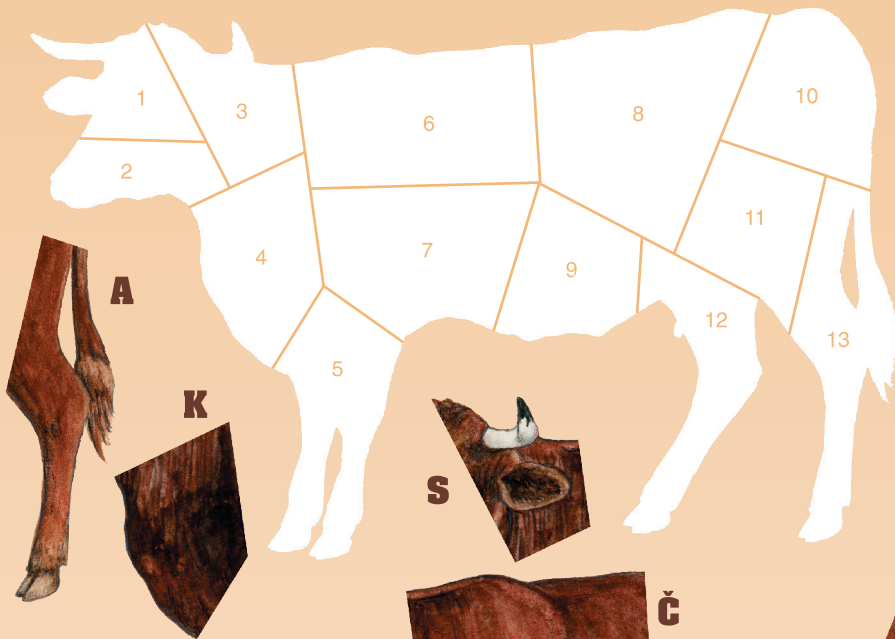
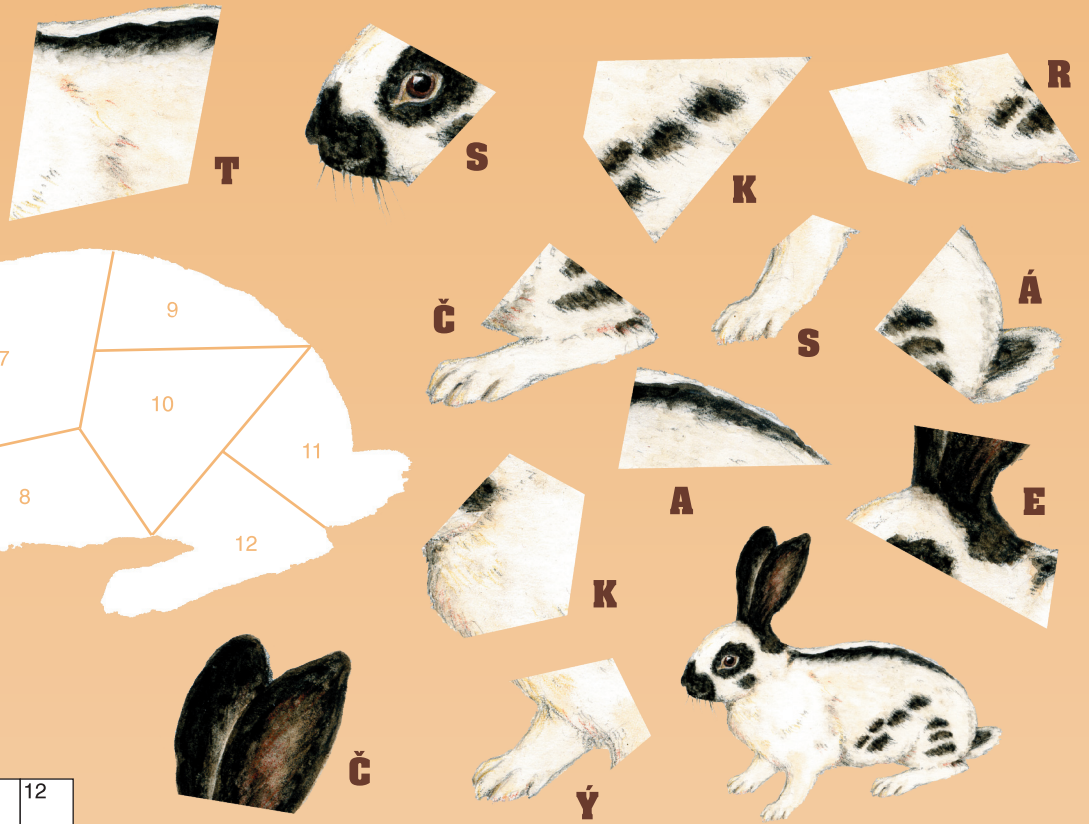
1 – žlutá 2 – oranžová 3 – růžová 4 – modrá 5 – hnědá 6 – černá 7 – bílá
Listy jsou samozřejmě zelené, ale můžete použít různé odstíny.

Česká národní plemena

1	2	3	4	5

6	7	8	9	10	11	12

1	2	3	4	5

6	7	8	9	10	11	12	13

A já jsem
mys česká
sýrožravá.

Irský teriér, belgický ovčák, perská kočka, siamská kočka... Jistě znáte některá plemena psů a koček. Víte však, že existují také plemena hospodářských zvířat? A že existují česká národní plemena? V úkolu, který vám představujeme na těchto stranách, se můžete seznámit s českým národním plemenem králíka, skotu, kura domácího a prasete.

Najděte místa v siluetě, kam patří části rozstříhaných obrázků. Písmenka pak přepište k odpovídajícím číslům do mřížky a dozvíte se název daného plemene.

1	2	3	4	5	6	7	8	9				
10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22

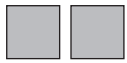

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17	18		

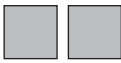
Stará řemesla

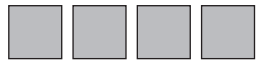
mlynář

tesař

S V É H O

drvoštěp oráč

 Ř E

mlatec

Š M A

žnečka pekař

 Á

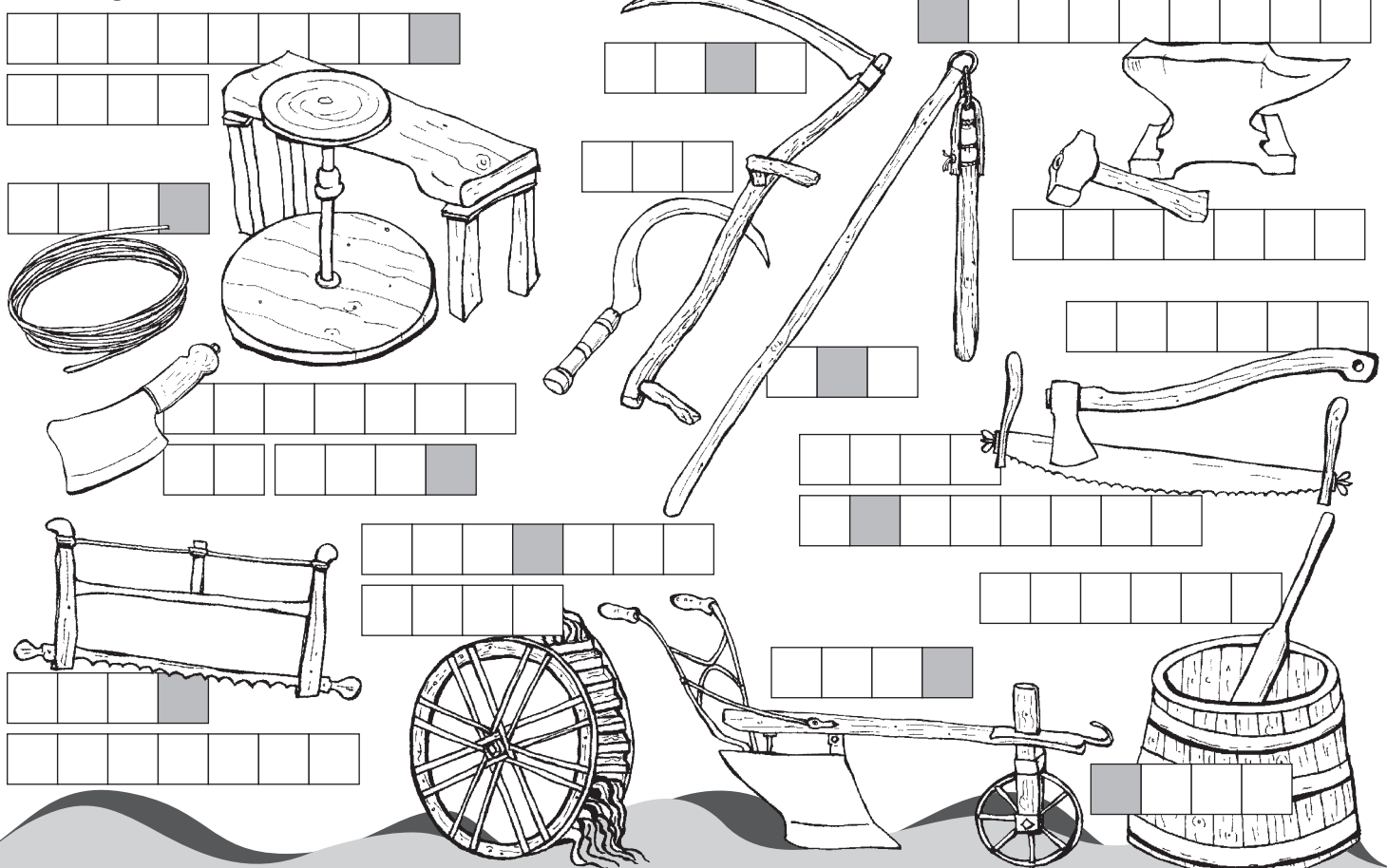
kovář dráteník

 R

hrnčíř

 E E

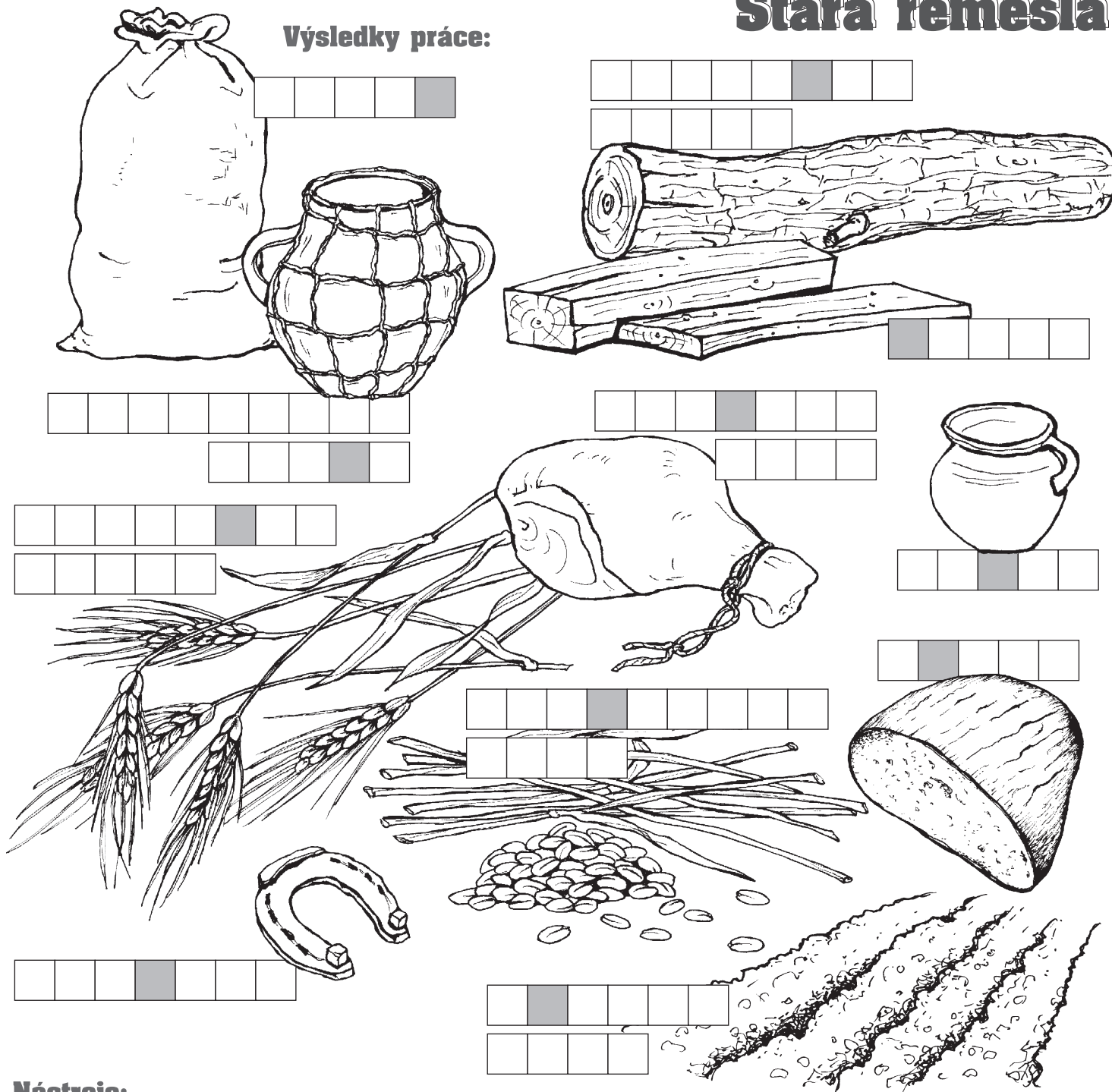
Nástroje:

Naši předkové si vystačili s výrobou většiny životních potřeb v rámci jednoho statku či vesnice. Sedlák měl k ruce různé pomocníky, a další řemeslníky většinou nedaleko. Na této straně najdete představitele některých starých řemesel a jejich nástroje, na druhé straně pak výsledky jejich práce. Pojmenujte zobrazené nástroje a najděte řemeslníka, kterému patří. Písmeno v šedě označeném políčku přepište do prvního políčka u řemeslníka. Stejně postupujte i u výsledků jejich práce a písmeno přepište do druhého políčka pod označením řemeslníka. Vyluštíte přísloví. K vyplnění pojmů můžete použít nápovědu.

Stará řemesla

Výsledky práce:

Nástroje:

MLÝNSKÉ KOLO
PILARÁMOVKA
PILABŘICHATKA
SEKÁČEK NAMASO
HRNČÍŘSKÝ KRUII
KOVADLINA
KLADIVO

SEKERA
CEP
SRP
KOSA
PLUH
DRÁT
DÍŽE
KOPIST

Výsledky práce:

POKÁCENÝ STROM
DRÁTOVANÝ HRNEC
VEPŘOVÁ KÝTA
POKOSENÉ OBIÍ
VYMLÁCENÉ ZRNO
ZORANÁ PŮDA

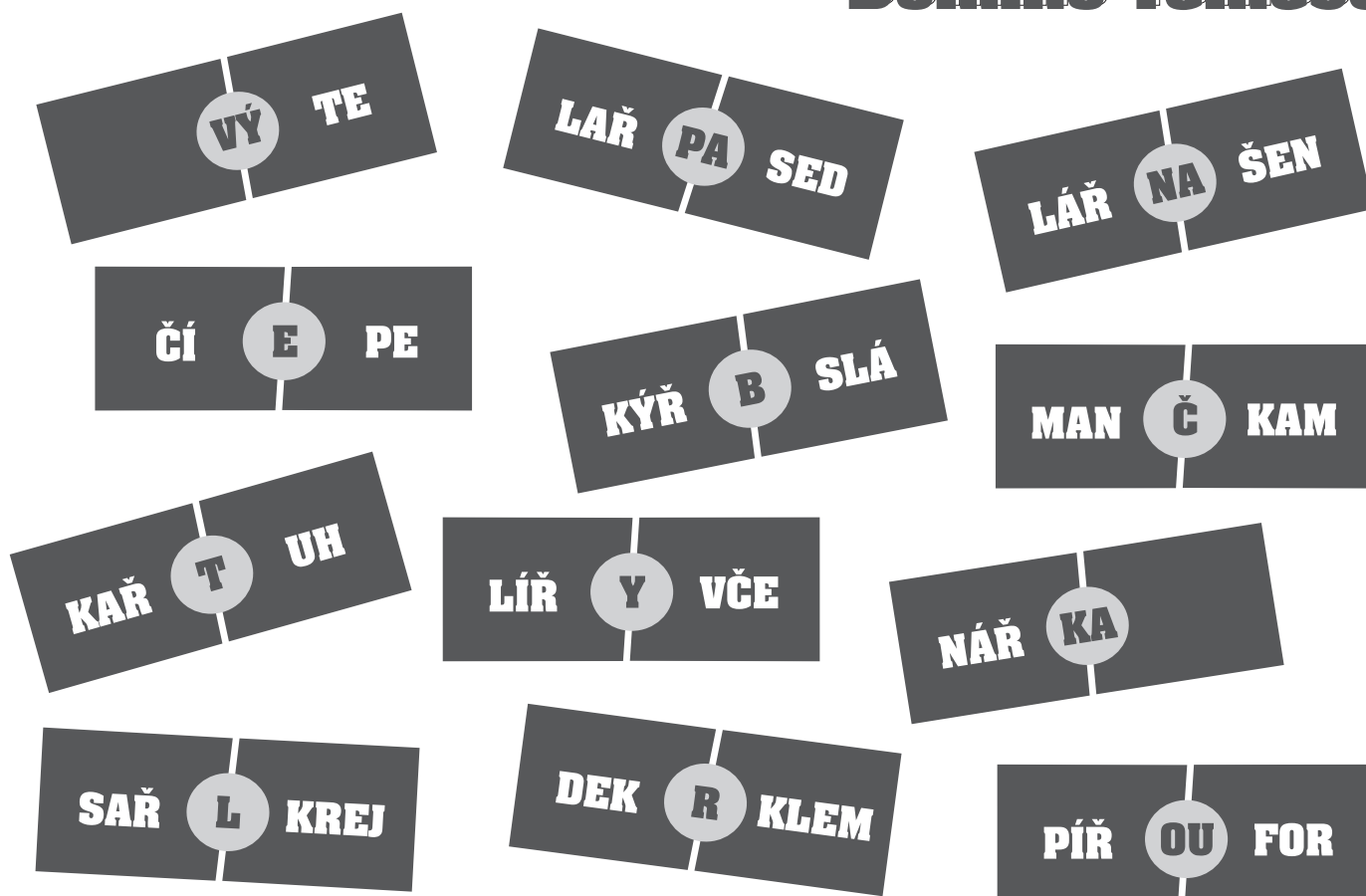
TRÁMY
MOUKA
HRNEK
PODKOVA
CHLEBA

Jaký je asi
nejstarší nástroj?
Snad ne pastička
na myši?

Na závěr poskládejte jednotlivá řemesla tak, jak po sobě následují při výrobě chleba. Z písmen vám vyjde postava českých dějin.

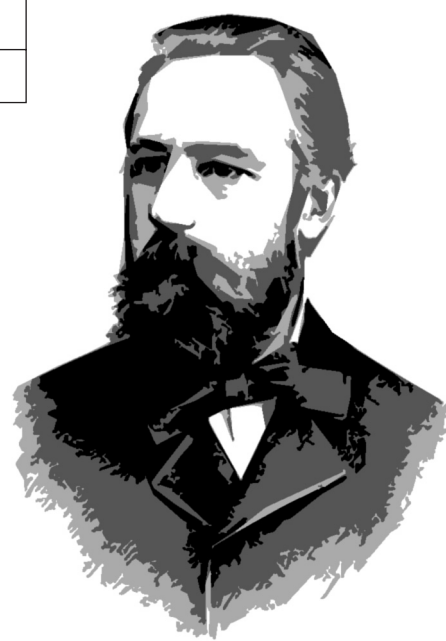
Domino řemesel

Tajenka domina: V Ý K A

vyrábí sedla a další výrobky z kůže	____	____	____	____	____	____	____
chová včely, od kterých získává med	____	____	____	____	____	____	____
vyráběl kachle a stavěl kamna	____	____	____	____	____	____	____
vyrábí ze dřeva různé stavební konstrukce	____	____	____	____	____	____	____
převážel náklad na vozech tažených koňmi	____	____	____	____	____	____	____
zhotovuje výrobky z plechu	____	____	____	____	____	____	____
vaří pivo	____	____	____	____	____	____	____
vyráběl dřevěné uhlí	____	____	____	____	____	____	____
naléval v hospodě nápoje	____	____	____	____	____	____	____
šije oděv	____	____	____	____	____	____	____
peče chléb a jiné pečivo	____	____	____	____	____	____	____
				CH			

Taky napsal veršovanou pohádku O čarovném pavouku.

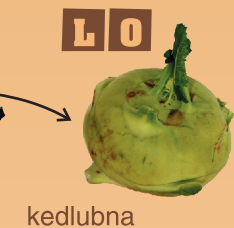

Poskládejte pouze pomyslně kostky domina za sebou tak, abyste ze skupin písmen vytvořili názvy starých řemesel. Začněte u kostky s prázdným políčkem vlevo, pomoci si můžete kreslením šipek. Cestou přepisujte písmena v kroučcích do okének tajenky. Vyluštěte dílo spisovatele, jehož jméno je ukryto v následující doplňovačce. Do kolonek doplňovačky patří stejná řemesla, která jsou uvedena v dominu. Tento český spisovatel žil v druhé polovině 19. století a historickým románem, který je uveden v první tajence, se stal průkopníkem sci-fi v české literatuře.

Třídění zeleniny

1
využívá se
podzemní
část (kromě
cibule)

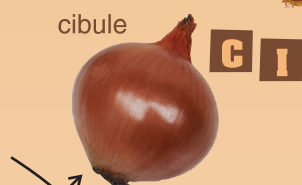
2
využívají
se lusky

3
využívají
se částí rostliny
vzniklé na stonku
– košťálu

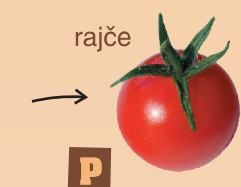
4
využívají
se listy

5
využívá
se podzemní
zásobní orgán
– cibule

6
využívají
se plody
(kromě lusků)

1

2

3

4

5

6

Navrhuji
následující třídění:
sem to, co sním hned,
a tam zbytek, který
si nechám na zítřka.

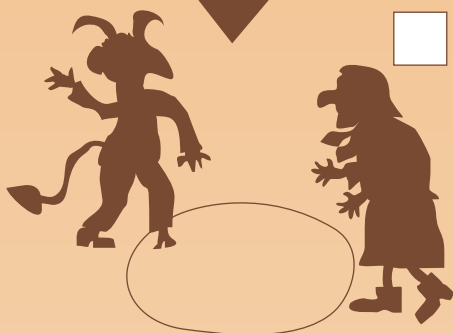
Kdo jí zeleninu, pomáhá svému tělu udržovat dobrou a zdravou kondici. Díky množství druhů zeleniny se dá připravit velmi pestrý jídelníček. Podle toho, kterou část využíváme k přípravě jídla, dělíme zeleninu do několika skupin. Zobrazené druhy zeleniny spojte šipkami podle popsané vlastnosti a přepište písmena u nich uvedená podle směru šipek do tajenky označené číslem vlastnosti. Dozvíte se tak, jak se dané skupině zeleniny většinou říká.

Jak hospodařila bába s čertem

Znáte tu pohádku? Hádají se v ní bába a čert o to, komu patří pole. Nakonec bába přijde s nápadem, že se spolu spravedlivě rozdělí – na jaře zasejí a na podzim čert dostane, co vyrostlo nad zemí a bába, co zůstane pod zemí. Samozřejmě, že bába vyhrála. Ten rok totiž zasadili řepu. Bába sklídila bulvy pro prasata, čert jen nať, kterou mohl tak akorát hodit na kompost. Čert prskal a chtěl, aby si to příští rok vyměnili: on sklídí, co bude pod zemí, bába ať si nechá, co je navrch. Bába souhlasila. Příští rok zaseli obilí. Jak to dopadlo v létě, když nastaly žně, si jistě dokážete domyslet.

První rok se dohodli, že čert dostane, co vyrostne nad zemí a bába, co zůstane pod zemí.

Čert prohrál, tak chtěl druhý rok, co vyrostne pod zemí a bába ať si nechá všechny listy, co vyrostou nad zemí.

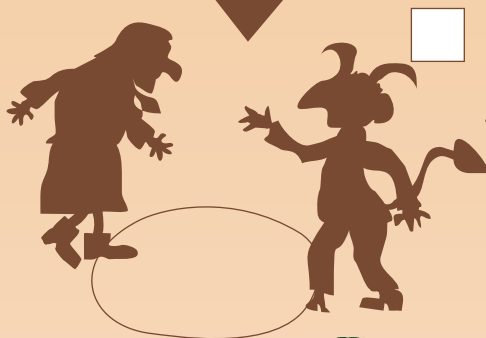
Třetí rok se dohodli, že bába sklídí košťál (tlustý stonek) a čert listy z košťálu.

Čert se vztekal, zase prohrál. Tak mu bába navrhla, ať čtvrtý rok sklídí košťál i s listy a ona že si nechá jen to, co z košťálu navíc odpadne.

Pátý rok se dohodli, že bába sklídí květy a čert plody.

I tentokrát se čert nechal napálit, tak chtěl šestý rok sklídit listy a bábě nechat plody.

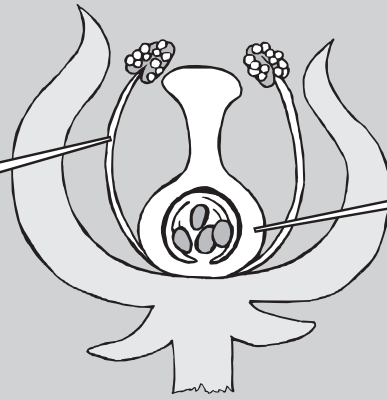

Pokusme se aplikovat tuto pohádku na zeleninový záhon. Šest roků po sobě se čert nechal bábou napálit. Vyberte, jaká zelenina by se hodila nejvíce k dané domluvě, aby čert prohrál a bába vyhrála. V nabídce je tato zelenina: **růžičková kapusta, rajčata, brambory, zelí, kedlubny a brokolice**. Nakreslete nebo napište do oválku u jednotlivých roků odpovídající zeleninu a zapište písmeno u ní uvedené do okénka. Pokud vymyslíte správné kombinace, vyluštíte jméno českého spisovatele, autora několika pohádek i divadelních a filmových scénářů o čertech.

Jak kvete zelenina a ovoce?

Aby mohl z květu vzniknout plod, musí se spojit samčí buňky se samičími. Jenomže které části květu jsou samčí a které samičí?

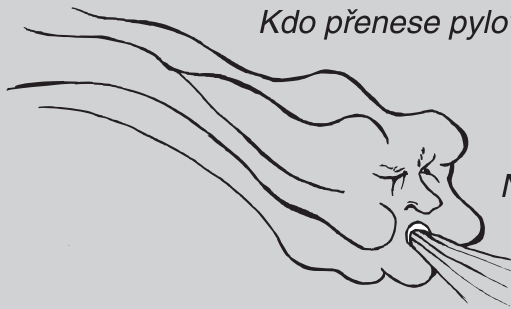
Samčí části jsou **tyčinky**, na jejichž prašnicích se vytvářejí **pylová zrna**.

Samičí částí květu je **pestík**, v jehož spodní části – semeníku se vytvářejí **vaječné buňky**.

A jak se vlastně spojí pylová zrna s vajíčky?

Je potřeba, aby se pylová zrna dostala na horní, lepkavou část pestíku – na **bliznu**.

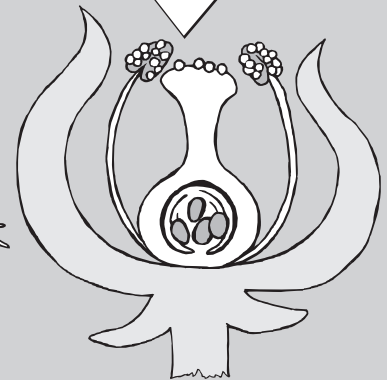
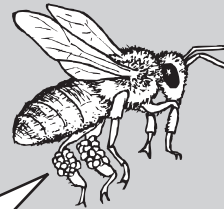
Kdo přenese pylová zrna na bliznu?

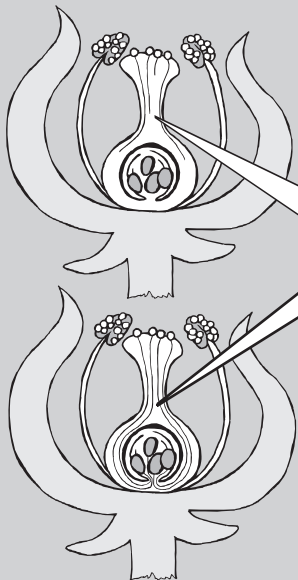
Některá tam spadnou sama.

Některá na bliznu sfoukne vítr.

Nejdůležitější pomocníci v roznášení pylu zejména u zeleniny a ovoce jsou však včely a jiný hmyz.

Při sběru sladké šťávy – nektaru, který květy obsahují, se včelám zachytávají pylová zrna na chloupkách nohou, a jak včely přelétávají z květu na květ, pyl se přenáší a přilepuje na blizny jiných květů.

Z pylových zrn zachycených na blizně vyraší pylové láčky a prorůstají pestíkem do semeníku k vajíčkům.

Po oplození vajíček uschnou okvětní lístky, **vajíčka** se začnou přeměňovat na **semena** a ze **semeníku** vzniká **plod**.

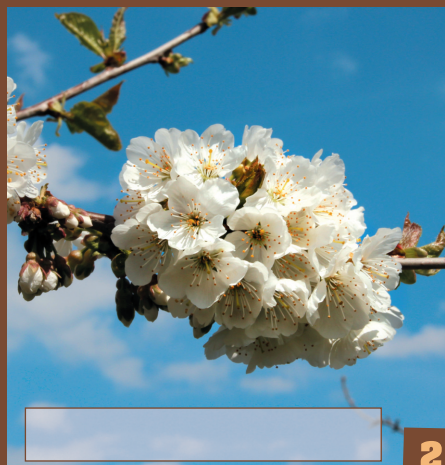
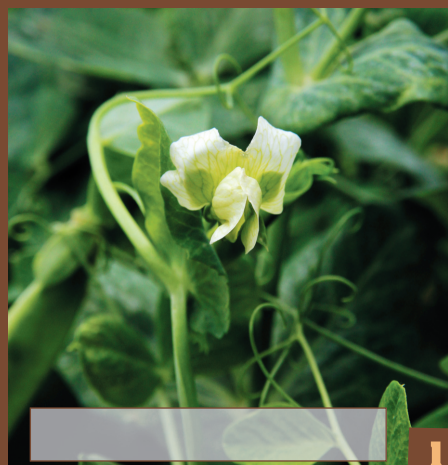
U ovocných druhů, které mají v květu jedno vajíčko, vznikne plod s jedním semenem. Podívej se na následující dvoustranu. Které ovoce má v plodu pouze jedno semeno?

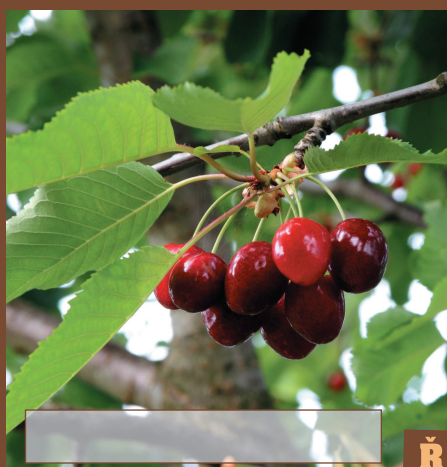
Květy s více vajíčky pak mívají v plodech více semen, například bobule. Které ovoce na následující dvoustraně má bobule?

K číslům u květů na následující dvoustraně přiřadte písmenka uvedená u plodu ze stejného stromu, jako je květ (na straně 10), a запиšte je do tajenky. Ázerbajdžánské přísloví praví: „I když sadař spěchá, hruška ...”

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Poté, co jarní slunce ohřeje pupeny na větvích, vyraší první záplava listů i květů a příroda se rázem stane barevnější. Z opylených květů na zahradě pak během jara, léta a podzimu vznikne úroda. Kvetoucí třešně a jabloně si jistě vybavíte, kdo z vás si však někdy všimnul, jak kvete rybíz, paprika nebo rajče? Na následující straně najdete květy různých druhů ovoce a zeleniny, na té další pak jejich plody, avšak v přeházeném pořadí. Nejprve si přečtěte, jak vzniká z květu plod, pak si prohlédněte fotografie a pokuste se najít dvojice květ–plod. Do okének u fotografií запиšte, které zelenině či ovoci zobrazený květ a plod patří.

Stopy na dvorku

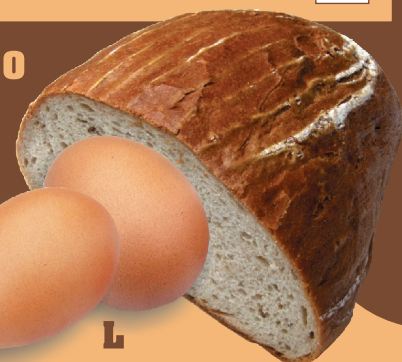
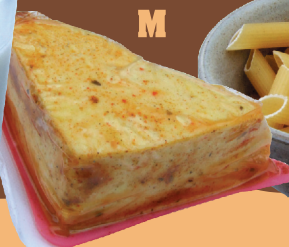
Po dešti najdete v blátě na vesnickém dvorku otisky nožek domácích obyvatel. Podívejte se, která zvířata bydlí na statku sedláka Kolečkáře. Dokážete přiřadit jednotlivé druhy stop ke zvířatům, která je vytvořila? Pokud si nebudete jisti, stačí se vydat po cestě vyšlapané stejnými tlapkami či kopýtky a přečíst písmena, která cestou potkáte.

Jedny stopy jsou zde však navíc, nepatří žádnému ze zvířat, které sedlák chová. Čí jsou tyto stopy?

Co zde vzniká?

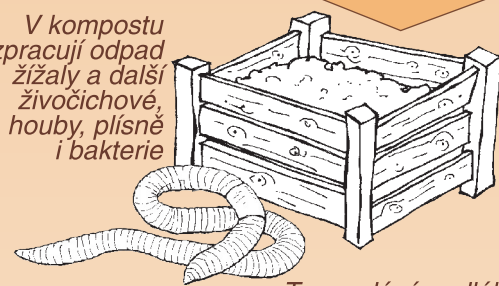
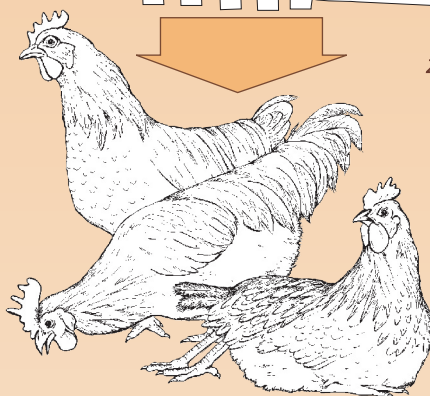
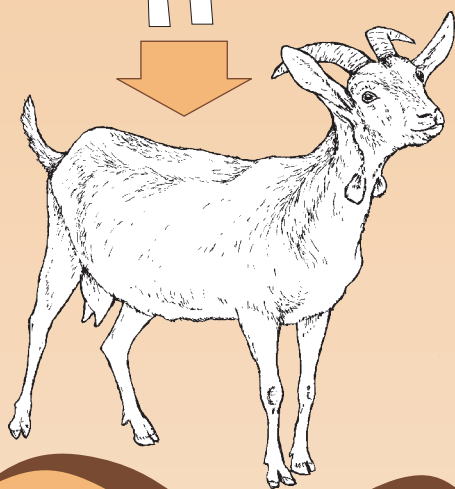
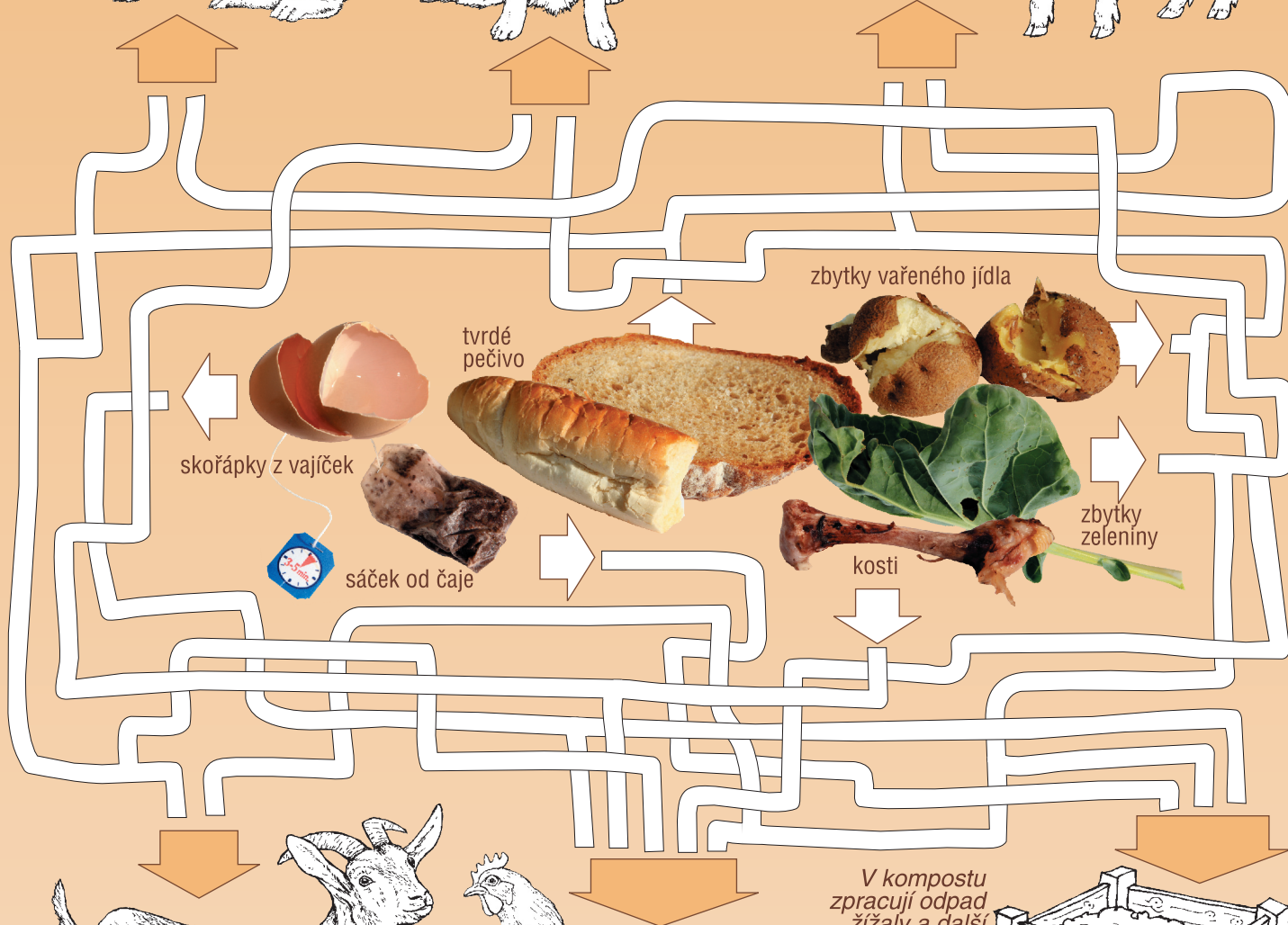
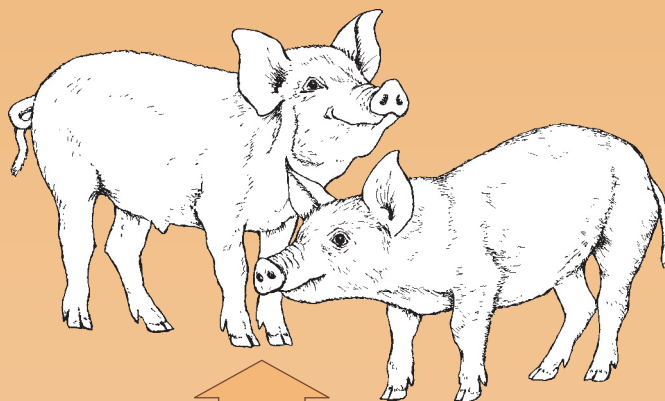
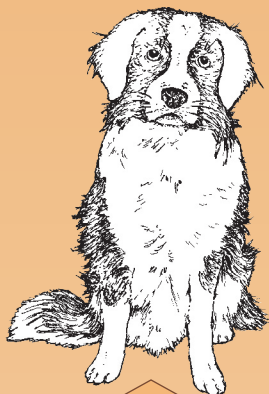

V této provozovně se dá provozovat spousta věcí!

Potravinu jsme zvyklí nakupovat v obchodech. Většinou však vůbec nevíme, kde a jak vznikají. Představíme vám šest různých provozoven a vaším úkolem je určit, co z jednotlivých pracovišť pochází. Správným přiřazením písmen od výrobků k číslům u odpovídající fotografie vytvoříte slovo, kterým mlynáři označují zrna rozdrcené při mletí dřívě, než z něj vznikne mouka. Jak se tyto provozovny nazývají? Doplňte jejich názvy do kolonek ve fotografii.

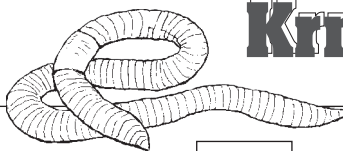
Odpadky, které se dají sníst

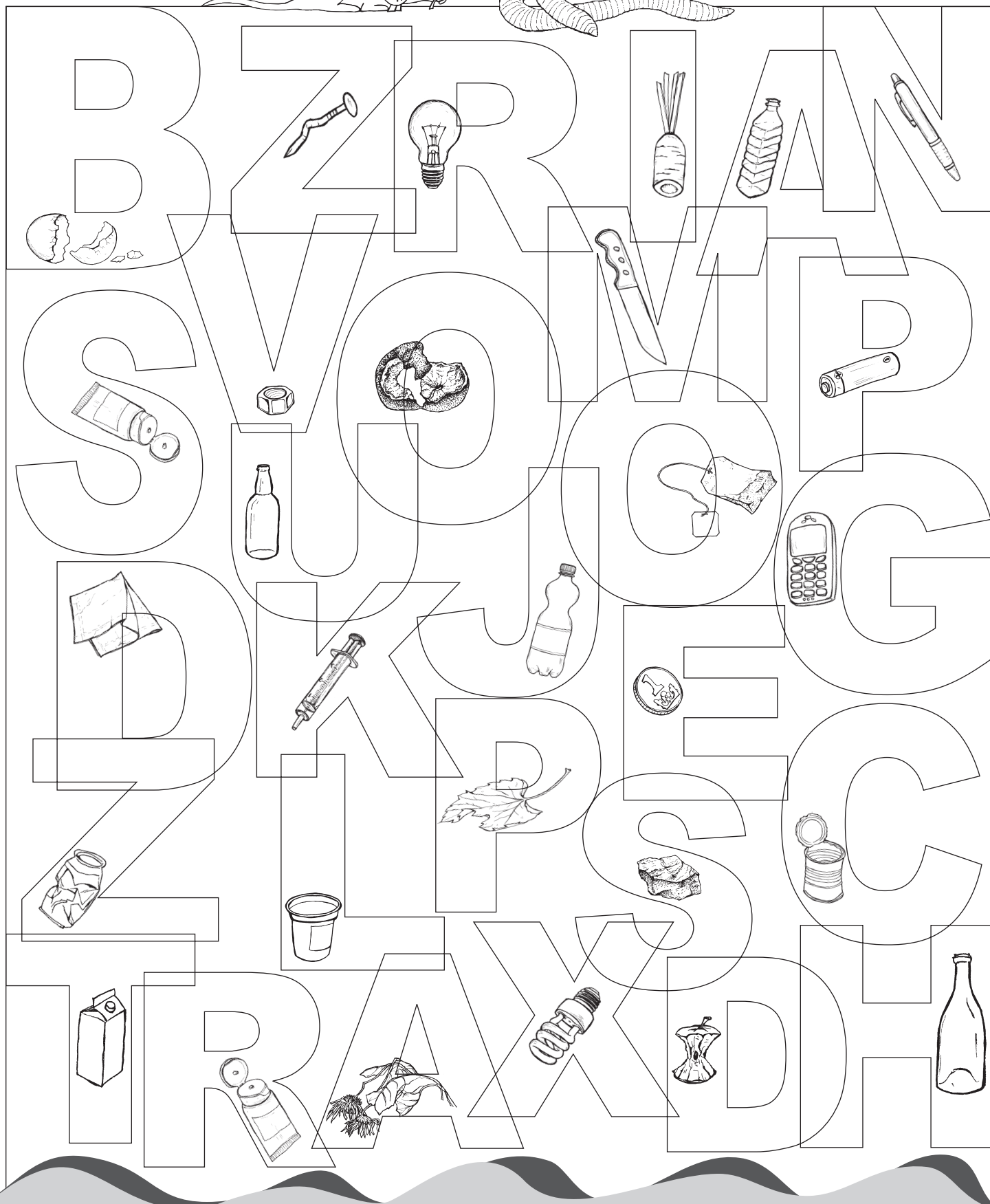
To, co dává sedlák do kompostu a domácím zvířatům, mohou lidé v některých městech vyhazovat do kontejnerů na bioodpad

Kontejnery na plasty, sklo a papír jsou už skoro všude, někde najdete dokonce kontejnery na nápojové kartony. Ale co třeba starý chleba, zbytky od večeře nebo slupky z banánů či skořápky od vajíček? Kam je dáváte? Sedlák na statku si ví rady, a mívá dokonce i několik možností. Podívejte se například na malé hospodářství sedláka Honzířka. Chová dvě prasata, několik slepic, kozu, králíky a má psa Voříška. Na zahrádce má samozřejmě kompost. Bludiště vám poradí, komu může zbytky z kuchyně nabídnout.

Na, malá,
dej si lísteček.

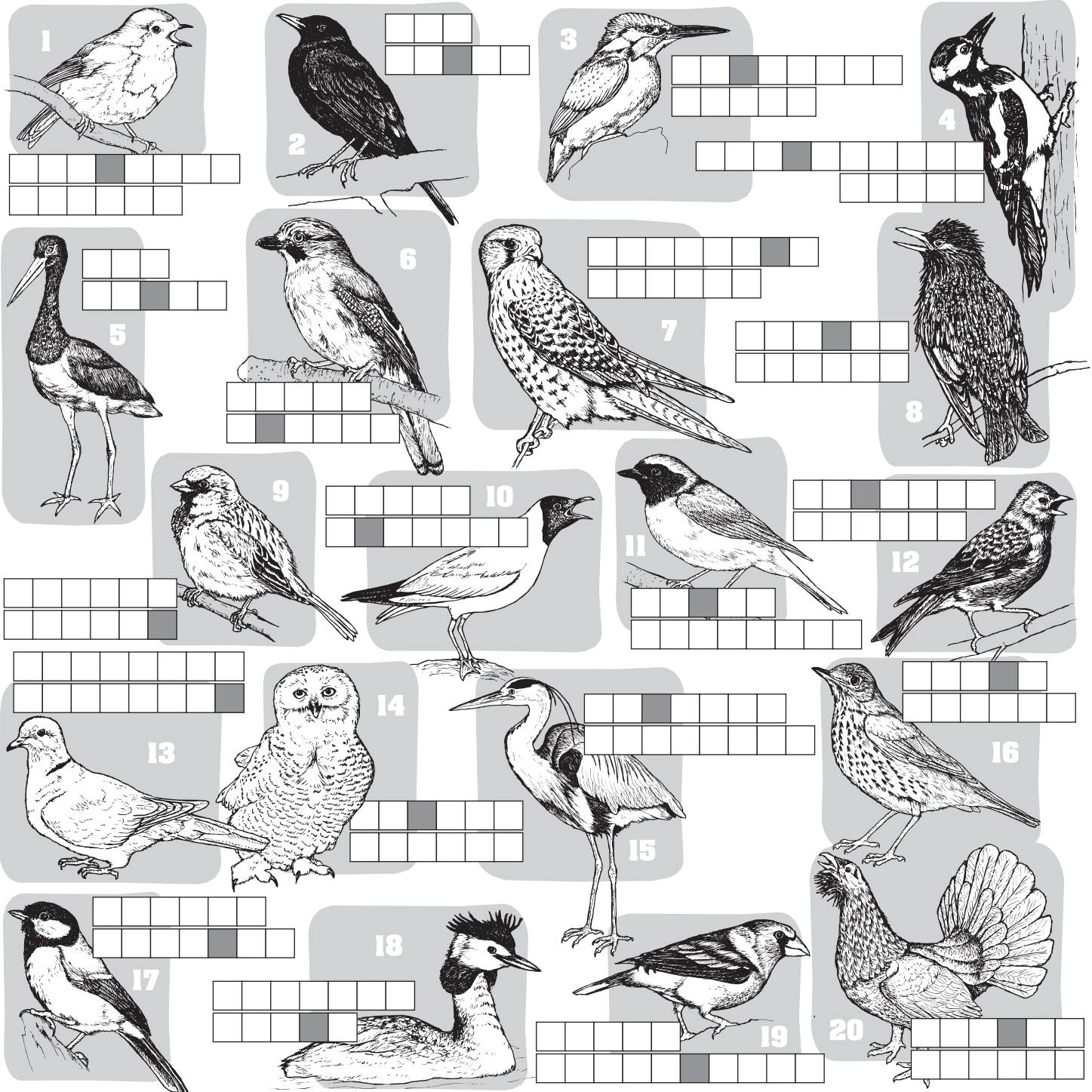

Krmení žížaly

Ohryzky, slupky z ovoce, košťály a zbytky zeleniny, posekaná tráva, skořápky z vajíček či ořechů, drobné větvičky, listí, ale třeba i papírové kapesníčky nebo sáčky od čaje – na tom všem si pochutnají žížaly a ostatní živočichové, houby, plísňe a bakterie, které žijí v kompostu a starají se o rozklad odpadků. Dobře rozložený kompost poslouží jako přírodní hnojivo na záhony. Některé věci však na kompost nepatří, kompostovní živočichové si s nimi neporadí. Najděte a vybarvěte ta písmena, která jsou označena odpadky vhodnými pro kompostování. Dozvíte se, jak se tomuto druhu odpadu odborným názvem říká.

Ptáci v zahradě

Zobrazení ptáci:

čáp černý
červenka obecná
dlask tlustozobý
drozd zpěvný

hrdlička zahradní
kos černý
ledňáček říční
pěnkava obecná

poštolka obecná
potápka roháč
racek chechtavý
rehek zahradní

sojka obecná
sovice sněžní
strakapoud velký
sýkora koňadra

špaček obecný
tetřev hlušec
volavka popelavá
vrabec domácí

Tajenka:

Zahradníci se na ptáky někdy zlobí, třeba když jim ozobávají ovoce, ale většinou jsou ptáci pro zahradu velkým přínosem. Téměř všechny druhy zahradních ptáků krmí svá mláďata hmyzem, sesbírají tedy spoustu housenek a larev, které často ohrožují úrodu. Z uvedeného seznamu přepište jména ptáků do kolonek u odpovídajících obrázků. Vyškrtněte osm ptáků, které v běžné zahradě nepotkáte. V políčkách zahradních ptáků je ukryta tajenka – účes nazvaný podle stavby jednoho z nich. Písmena z označených polí přepište podle pořadí nevyškrtnutých ptáků.

Kopřiva patří mezi královny léčivých rostlin. Na jaké nemohy pomáhá?

– na onemocnění kloubů, neboli...

– těm, kterým často teče krev z nosu, zpomalí...

– pomáhá diabetikům při léčbě...

– pomáhá při kašli a rýmě, léčí tedy cesty...

– máte-li zácpu, pomůže vám s vyprazdňováním...

Široké uplatnění má kopřiva také v kuchyni. Dá se přidávat do polévek, pomazánek, bramboráků, omelet a těst na knedlíky, noky či nudle. Uvaříte-li kopřivu, pomelete, zahustíte jíškou a osolíte, připravíte si výborný kopřivový...

Kdo se věnuje starým řemeslům, ví, že kopřiva měla dříve uplatnění i mezi řemeslníky. Podobně jako ze lnu či konopí se z ní tkalo...

Vývarem kopřivy a kamence lze obarvit látky, dá se tedy použít také jako...

Velikonočním vajíčkům dodá kopřiva barvu...

Přísloví 1:

Přísloví 2:

V kosmetice má kopřiva také své důležité místo. Kdo chce mít na hlavě zdravý a bujný porost, může zakoupit některý z kopřivových šampónů či kondicionérů, nebo si doma omývat vlasy kopřivovým odvarem. Kopřiva tedy posiluje...

Chovatelé hospodářských zvířat sbírají kopřivy celou sezónu. Posekané kopřivy jsou cenným výživovým zdrojem pro slepice, kachny, husy, krůty, tedy pro...

Ani chytrý zahradník kopřivu nezatrácuje. Naopak! Výluhem z kopřiv lze pohnojit záhony, kopřiva může být tedy i výborné rostlinné...

Au, no teda, pálí to, a přesto to lidi jí. A dokonce to snad i oblékají!

Asi málokdo z vás by zvolil kopřivu královnou mezi rostlinami. Na pohled žádná krasavice, když na ni omylem sáhnete či si na ni přímo sednete, na jazyk se vám derou různá nepěkná slova. Mnohý zahrádkář vyráží do boje proti kopřivě chemickými prostředky. Jsou však i tací lidé, kteří se kopřivě pokloní. Pročpak asi? Znají totiž i druhou, kladnou stránku kopřivy. A není toho málo, zač můžeme kopřivu chválit. Cím vším může být pro lidi kopřiva přínosná, se dozvíte ve znakové doplňovačce. Políčka označená stejnými znaky nesou stejná písmena. Přeneste je do tajenek, v nichž jsou ukrytá dvě přísloví o kopřivách.

Co nám z nich vyroste?

Já rostu
po semínkách
jako z vody!

Zahradníkovi se rozsypalo osivo z popsaných sáčků. Jak teď pozná, co z každého semínka vyroste? Vezměte pastelky a spojte semínka stejného druhu ležící blízko sebe jednou čarou, nejlépe každý druh jinou barvou. Vytvoříte číslice, kterými jsou označeny sáčky na následující straně, do kterých tato semínka patří. Pokud také přepíšete písmenko od semínek dole pod sáčky do okénka na odpovídajícím sáčku, můžete si po řádcích přečíst tajenku, ve které se dozvíte, co potřebují semena, aby začala klíčit. Ale pozor! Dýňová semínka a semínka z kukuřice nemají své sáčky, tedy ani nevytváří číslice!

Co nám z nich vyroste?

1. okurka

2. mangold

3. mrkev

4. meloun

5. hrách

6. kedlubna

7. mák

8. paprika

9. slunečnice

KO

A

E

T

P

L

H

LO

V

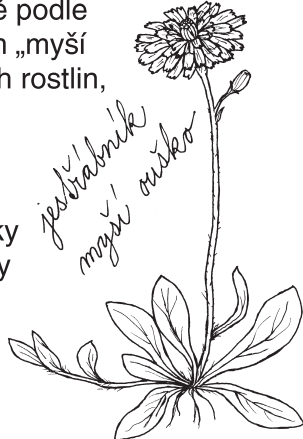
rezevítek

Klíč ke správným odpovědím

1 – Babiččin záhon květin

Myška mluví o květině, která v omalovánce není, ale rostlina jménem jestřábník **myší ouško** (nebo taky chlupáček) skutečně existuje. Svě jméno dostala pravděpodobně podle listů. S lidovým pojmenováním „myší ouško“ se ale setkáte i u jiných rostlin, zahradníci tak říkají například okrasnému smilu, který má drobné chlupaté šedé listky.

Ukázku vybarvené omalovánky najdete na zadní straně obálky této publikace.

2 – Česká národní plemena

králík: český strakáč
skot: česká červinka

3 – Česká národní plemena

prase: přeštické černostrakaté
kur domácí: česká zlatá kropenka

4 – Stará řemesla

Na svatého Řehoře šelma sedlák, který neoře.

5 – Stará řemesla

Přemysl Oráč

6 – Domino řemesel

Výlety pana Broučka
Svatopluk Čech

7 – Třídění zeleniny

1. kořenová	4. listová
2. lusková	5. cibulová
3. košťalová	6. plodová

8 – Jak hospodařila bába s čertem

Tajenka: Jan Drda

1. – brambory, 2. – zelí, 3. – kedlubny, 4. – růžičková kapusta, 5. – brokolice, 6. – rajčata

9 – Jak kvete zelenina a ovoce?

Tajenka: I když sadař spěchá, hruška dřív neuzraje.

10 (11) – Jak kvete zelenina a ovoce?

1. hrách (D)	7. vinná réva, hrozny (U)
2. třešeň, třešně (Ř)	8. rybíz (Z)
3. maliník, maliny (Í)	9. paprika (R)
4. meruňka (V)	10. jahodník, jahody (A)
5. okurka (N)	11. ořešák, ořechy (J)
6. jabloň, jablko (E)	12. rajče (E)

12 – Stopy na dvorku

Stopy navíc jsou stopy myší.

13 – Co zde vzniká?

Tajenka: melivo

1. mlékárna	4. mlýn
2. kravín	5. výrobná těstovin
3. drůbežárna	6. pekárna

14 – Odpadky, které se dají sníst

V bludišti cestiček najdete možné řešení, jak by s uvedenými odpadky naložil sedlák, který má doma hospodářská zvířata. Chovatelé psích mazlíčků by se s námi možná přeli o to, co se smí dávat psům, protože zbytky z kuchyně ani kosti (zvláště ty drůbeží) psům nedávají. V hospodářském stavení se však s potravinami zachází úsporněji.

Zbytky vařeného jídla a snad i kosti by také šly uložit na kompost. Pokud je nesežerou myši a potkani, rozloží se. Tam, kde jsou v hospodářství slepice a prasata, se však tyto zbytky na kompost nevyhazují, ale zkrmí se.

15 – Krmení žížaly

biodpad

16 – Ptáci v zahradě

Tajenka: vrabčí hnízdo

V běžných zahradách se většinou neobjevuje: ledňáček, čáp černý, poštolka, racek, sovica sněžní, volavka, potápka, tetřev

17 – Kopřiva

Prísloví 1: Mráz kopřivu nespálí.

Toto přísloví může mít jak pozitivní, tak negativní podtext. Znamená, že odolnému člověku jen tak něco neublíží. Může však být použito také pro toho, kdo tropí nějaké nepravosti – že ho jen tak něco neodradí.

Prísloví 2: Co má býti kopřivou, záhy pálí.

Toto přísloví ukazuje, že než vznikne něco neblahého, dá se to poznat ještě ve fázi zrodu, když ona nepravost teprve vzniká.

19 – Co nám z nich vyroste?

Tajenka: teplo a vlhko